

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL PRIIMTO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR BALTARUSIJOS VYRIAUSYBĖS SUTARTIES DĖL PAJAMŲ IR KAPITALO DVIGUBO APMOKESTINIMO IR FISKALINIŲ PAŽEIDIMŲ IŠVENGIMO DENONSAVIMO ĮSTATYMO NR. XV-103

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2025 m. sausio 14 d. priėmė Lietuvos Respublikos įstatymą Nr. XV-103 dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo (toliau – DAIS) denonsavimo (toliau – Įstatymas).

Priėmus Įstatymą, sudarytos sąlygos nutraukti 1995 m. liepos 18 d. Minske pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutartį dėl pajamų dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo, ratifikuotą Lietuvos Respublikos Seimo 1995 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. I-1096 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo ratifikavimo“. Sprendimas dėl DAIS denonsavimo tikslingumo buvo priimtas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2024 m. spalio 1 d., įvertinus geopolitinę situaciją – Baltarusijos bendrininkavimą su Rusija, tęsiančia beprecedentę karinę agresiją prieš Ukrainą, ir šurkščius tarptautinės teisės pažeidimus.

Įstatymas įsigaliojo 2025 m. sausio 23 d.

Apie DAIS nutraukimo įsigaliojimą informuosime atskiru pranešimu.

Vadovaujantis DAIS 28 straipsnio (*Nutraukimas*) nuostatomis, kiekviena susitariančioji valstybė gali nutraukti DAIS diplomatiniais kanalais perduodama rašytinį pranešimą apie nutraukimą mažiausiai prieš 6 mėnesius iki bet kurių kalendorinių metų pabaigos.

Nutraukus DAIS, Lietuvos ir Baltarusijos rezidentai būtų apmokestinami pagal nacionalinius Lietuvos ir Baltarusijos teisės aktus be DAIS nustatytų apribojimų – didėtų mokesčių mokėtojų tenkanti mokesčių našta dėl DAIS nustatytų palankesnių pajamų ir pelno mokesčių tarifų netaikymo bei griežtesnių dvigubo apmokestinimo išvengimo naikinimo sąlygų taikymo.

Lietuvos rezidentų iš Baltarusijos šaltinių gaunamų pajamų apmokestinimo pokyčiai priklausys ir nuo Baltarusijos nacionaliniuose teisės aktuose nustatytų tų pajamų apmokestinimo taisyklių, tačiau šiuos pokyčius nulemia Baltarusijos priimtas sprendimas vienašališkai stabdyti dalies DAIS nuostatų taikymą, t. y. Lietuvos rezidentai jau dabar patiria DAIS netaikymo pasekmes, nors Lietuva DAIS dar nenutraukė (nesustabdė). Atitinkamai, DAIS nutraukimas užtikrintų vienodą Lietuvos ir Baltarusijos rezidentų mokestinę padėtį, t. y. tiek vieni, tiek kiti būtų apmokestinami pagal nacionalinius Lietuvos ir Baltarusijos teisės aktus be DAIS nustatytų apribojimų.

Nuo 1997 metų taikoma DAIS padalija Lietuvos ir Baltarusijos apmokestinimo teises Lietuvos rezidentų iš Baltarusijos šaltinių gautų pajamų ir, atitinkamai, Baltarusijos rezidentų iš Lietuvos šaltinių gautų pajamų atžvilgiu, taip pat nustato minimalius rezidentų gautų pajamų dvigubo apmokestinimo panaikinimo reikalavimus, pagrindinius šalių bendradarbiavimo mokesčių srityje principus bei ginčų dėl DAIS taikymo sprendimo pagrindus. Todėl Lietuvoje apmokestinant Baltarusijos rezidentų (tiek įmonių, tiek gyventojų) iš Lietuvos šaltinių gautas pajamas, jos

apmokestinamos pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo ar Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas tik tada, kai tokių pajamų apmokestinimo teisė Lietuvai numatyta DAIS, ir tais atvejais, kai nustatyta DAIS, – taikant ne didesnius, nei nustatyta DAIS, mokesčių tarifus.

Nutraukus DAIS, Lietuvos rezidentų iš Baltarusijos šaltinių gautų pajamų ir Baltarusijos rezidentų iš Lietuvos šaltinių gautų pajamų apmokestinimas Lietuvoje būtų sprendžiamas vadovaujantis galiojančiomis nacionalinėmis mokesčių įstatymų nuostatomis, kurios tam tikrais atvejais būtų mažiau palankios dėl kelių aspektų:

- nebūtų taikomi pačioje DAIS nustatyti Lietuvos apmokestinimo teisių apribojimai, atitinkamai:

- didėtų taikomi prie šaltinio išskaičiuojamų mokesčių tarifai:

Baltarusijos rezidentams išmokami dividendai, palūkanos, honorarai vietoj šiuo metu taikomų 0-10 procentų gyventojų pajamų ar pelno mokesčių tarifų būtų apmokestinami taikant 0-20 procentų šių mokesčių tarifus;

- plėstųsi iš Lietuvos šaltinių pajamas gaunančių Baltarusijos rezidentų mokesčių bazė:

Lietuvoje galėtų būti apmokestinamos Baltarusijos rezidentams išmokamos pajamos iš tarptautinių vežimų, daiktų, kuriems privaloma teisinė registracija, pardavimo, taip pat galėtų būti apmokestinamos visos už Lietuvoje atliekamus darbus gaunamos pajamos, nepriklausomai nuo darbų trukmės;

- nebūtų taikomos vidaus mokesčių įstatymuose nustatytos lengvatos, kurios siejamos su valstybėmis, su kuriomis yra sudarytos ir taikomos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys, pavyzdžiui:

- keistųsi Lietuvos rezidentų iš Baltarusijos šaltinių gaunamų pajamų dvigubo apmokestinimo naikinimo taisyklės, kurios nesant galiojančios DAIS yra mažiau palankios (įmonių iš Baltarusijos gautoms ir apmokestintoms pajamoms jokiais atvejais nebebūtų taikomas atleidimo nuo mokesčių Lietuvoje metodas);

- nebūtų taikoma pelno mokesčio lengvata Baltarusijoje patirtoms mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos sąnaudoms;

- pelno mokesčio tikslais leidžiamiems atskaitymams nebūtų priskiriamos Baltarusijos mokykloms už darbuotojų mokymą sumokėtos sumos ir kt.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė